

Sundhedsplejerskens besøg får forældre til at huske vaccinerne

De danske sundhedsplejersker styrker børnefamiliernes deltagelse i både vaccinationsprogram og børneundersøgelser. Særligt vigtige er de tidlige besøg.

tekst **GITTE JOHANSEN**

Når sundhedsplejerskerne besøgte nybagte børnefamilier, fungerer besøget som en vigtig påmindelse til forældrene om at huske både børneundersøgelser og vaccinationer hos egen læge.

Det slår en ny rapport fra VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd fast. – Hvis sundhedsplejersken kommer på besøg, umiddelbart før børnene skal have deres første vaccine, får børnene oftere deres vaccine til tiden. Hvis man vil øge den rettidige vaccinedeltagelse, vil det altså være en fordel at lægge et besøg umiddelbart inden vaccinetidspunktet, siger Jonas Lau-Jensen Hirani, cand.polit og forsker ved VIVE.

De danske sundhedsplejersker opsøger alle nybagte børnefamilier og tilbyder forebyggende hjemmebesøg til alle, og derfor kan sundhedsplejerskerne bruges til at stimulere deltagelsen i de programmer, som forældrene selv skal opsøge; for eksempel helbredsundersøgelser og vaccinationer.

– Sundhedsplejerskerne har en unik præventiv effekt, fordi det er et tilbud til alle familier. Sundhedsplejerskerne opsøger selv de nybagte familier, og langt over 90 procent siger ja til det første besøg, netop fordi besøgene på ingen måde er stigmatiserende, siger Jonas Lau-Jensen Hirani.

Størst behov

I Danmark tilbydes alle nybagte familier minimum fem såkaldte universelle besøg. – Ved de første besøg er det vigtig-

tigt, at man kommer ud til alle, fordi det er her, sundhedsplejersken vurderer, om der er noget, man skal være ekstra opmærksom på i familien, siger Jonas Lau-Jensen Hirani.

Udover de universelle besøg tilbyder sundhedsplejerskerne såkaldte behovsbesøg. Her viser rapporten, at sundhedsplejerskerne er gode til at målrette behovsbesøgene til de mest udsatte familier.

– De udsatte familier får dobbelt så mange besøg, som de ikke-udsatte. Det står i kontrast til de forebyggende helbredsundersøgelser og vaccinationerne hos egen læge, hvor børn i den ud-

RAPPORT

VIVE-rapporten "Sundhedsplejerskeindsatsen i Danmark" er en del af CRUNCH-projektet, som har til formål at skabe viden om, hvad universelle indsatser for børn og deres familier i Danmark betyder.

satte gruppe sjældnere deltager. Det tyder på, at det opsøgende element i sundhedsplejen er et væsentligt aspekt, som kan være med til at mindske ulighed, siger Jonas Lau-Jensen Hirani. Børn af udsatte forældre modtager i gennemsnit 3,2 behovsbesøg, hvilket er næsten dobbelt så mange som børn i familier uden udsathed.

Tidlige besøg

Rapporten bringer også et eksempel på, hvordan data kan bruges til at undersøge effekten af specifikke elementer i sundhedsplejen. Eksemplet stammer fra foråret 2008, hvor sundhedsplejerskerne strejkede i to måneder. I den periode fik nogle familier udsat deres første besøg, mens familier med lidt ældre børn fik udskudt et senere besøg.

Studiet viser, at særligt det tidligste besøg (14 dage efter fødsel) har stor betydning, da børn og mødre, som mistede dette besøg, havde markant flere konsultationer hos både praktiserende læge og vagtlæge i de efterfølgende år.

– Resultaterne viser tydeligt, at det tidligste besøg er det vigtigste. Her har forældrene aller mest behov for information, og det er vigtigt for alle grupper og ikke kun de udsatte familier. Samtidig er det afgørende, at sundhedsplejerskerne tidligt screener for eksempelvis problemer med amning og efterfødselsreaktioner hos forældrene, siger Jonas Lau-Jensen Hirani. ■ gij@kl.dk

Da sundhedsplejerskerne begyndte deres hjemmebesøg i 1937, blev familierne tilbudt ti besøg det første år. I dag er Sundhedsstyrelsens anbefaling fem besøg det første år.

FOTO: KEYSTONE / NFN / RITZAU SCANPIX